

Lom kommune
Midtgard
2686 LOM

Dykkar referanse
Vår referanse 2014/4809-1 433.52 ESA
Sakshandsamar Erik Sandberg, tlf. 61 26 60 70
Avdeling Miljøvernavdelinga

Dato 16.07.2014

Løyve til skadefelling av én jerv i deler av Lom og Skjåk kommuner

Fylkesmannen i Oppland viser til muntlig søknad fra Lomseggen beitelag v/ Sulheim tirsdag 15. juli 2014 om skadefellingstillatelse på én jerv. På dette tidspunktet var to lam dokumentert - og ett lam antatt drept av jerv. I tillegg hadde det i perioden 9 – 15. juli blitt observert søyer som manglet totalt seks lam.

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 3, gir Fylkesmannen i Oppland Lom kommune skadefellingstillatelse på én jerv i perioden 15. juli kl. 13:00 til 22. juli kl. 12:00. Lom kommune er ansvarlig for skadefellingsforsøket. Nærmere vilkår følger av dette brevet.

Dette vedtaket ble gitt muntlig til Lom kommune v/ Sælthun og Lomseggen beitelag v/ Sulheim 15. juli. Rovviltnemnda v/leder er orientert om vedtaket.

Bakgrunn

Søndag 13. juli fremmet Lomseggen beitelag v/ Sulheim muntlig søknad om skadefellingstillatelse på én jerv, på bakgrunn av funn av to lam dokumentert drept av jerv, samt funn av tre kadaver av lam i udokumenterbar tilstand. Fylkesmannen vurderte dette tapsomfanget som ikke tilstrekkelig til å utløse skadefellingstillatelse, og muntlig avslag ble gitt. Det ble avtalt å avvente realitetsbehandling av søknaden, og at beitelaget skulle holde Fylkesmannen løpende orientert om nye funn og observasjoner. Beitelaget skulle forsterke innsatsen for å dokumentere tap, i form av ytterligere to godkjente kadaversøkekvipasjer – i tillegg til den ekvipasjen som har fast oppdrag i beiteområdet.

Mandag 14. juli meldte beitelaget om funn av et nytt kadaver av lam, og ba om ny behandling av søknaden. På dette tidspunktet var lammets dødsårsak ikke vurdert av SNO. Fylkesmannen vurderte nåværende tapsomfang som ikke tilstrekkelig til å utløse skadefellingstillatelse, og muntlig avslag ble gitt.

Tirsdag 15. juli meldte beitelaget om tolv søyer som hadde kommet ned fra fjellet, og som manglet fire lam totalt. Beitelaget meldte også at den 9. juli var en søye, som var sluppet med to lam, avlivet pga. skade i ryggen. Ved avlivingen fant man at søya ikke hadde melk i juret, og man antok derfor at hun hadde gått uten lammene et par dager.

Lomseggen beitelag slapp i år 334 søyer og 596 lam på utmarksbeite. Beitelaget benytter radiobjeller, og har i tillegg til fast ansatt gjeter tilsatt en ekstraordinær gjeter. Det går også kontinuerlig tilsyn med godkjent kadaversøksekvipasje. Deler av en besetning er flyttet til et annet beiteområde.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9.

Naturmangfoldloven § 1 (formål):

”Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.”

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

«Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk

- a) for å beskytte naturlig forekommende planter, dyr og økosystemer,
- b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom,
- c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning,
- d) (...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.(...)»

Rovviltforskriften § 1 (formål):

”Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.”

Rovviltforskriften § 9 (fylkesmannen sin myndighet til å iverksette betinget skadefelling):

”Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a. områdets betydning som beitemark
- b. skadenes omfang og utvikling
- c. potensialet for fremtidige skader
- d. muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, metoder for felling og utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av påløpte utgifter med unntak av lønn mv. i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf viltloven § 35.”

I henhold til § 9 i forskriften kan Fylkesmannen gi fellingstillatelse for å forhindre framtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnda, jf. forskriften § 8. Nemnda vedtok i møte 15. mai 2014 en skadefellingskvote på 4 jerv. Pr. i dag er det ikke felt dyr av kvoten.

Fylkesmannens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene opptre i levedyktige bestander i deres naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne føre til at målet i § 5 blir nådd på annen måte eller i annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i region 3. Bestandsmålet for jerv i Oppland er 4 årlige ynglinger.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Fylkesmannen har benyttet eksisterende kunnskap om jerv i behandlingen av saken, jf. § 8. Det er foreløpig registrert sju ynglinger av jerv i Oppland sist vinter (Rovdata leverer sin statusrapport rundt 1. oktober 2014). Fem av disse ynglingene er innenfor jerveprioritert område, de to resterende utenfor. Det er gjort hiuttak på en lokalitet innafor jervesonen, samt på de to lokalitetene utenfor. Totalt er det tatt ut 8 dyr gjennom hiuttak (7 valper + ei tise). Gjennom statusrapporter fra Rovdata og annen informasjon fra overvåkingen og skandinaviske forskningsprosjekt på jerv er det god kunnskap om den samla belastningen som jervebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. DNA-overvåking av jervestammen gir også et verdifullt supplement til yngleregisteringene.

Ut over enkelte påkjørsler og predasjon skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling.

Tilfeller der det nylig har skjedd angrep som også ligger an til å fortsette, ligger i kjernen av virkeområdet for når Fylkesmannen kan gi fellingstillatelse etter § 9 i rovviltforskriften. Skadeområdet ligger innenfor jerveprioritert område, jf. rovviltnemnda sin forvaltningsplan. Terskelen for skadefelling av jerv skal være høyere her enn utenfor jerveprioritert område, jf. forvaltningsplanen og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Fylkesmannen mener beitenæringa i det aktuelle området står overfor pågående tap til jerv av et omfang som berettiger skadefellingstillatelse, samt at potensialet for videre tap er stort, jf § 9 b og c. Fylkesmannen anser det ikke hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre alternative forebyggende tiltak til skadefelling, som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade ut fra den akutte tapssituasjonen, jf. rovviltforskriften § 9 d.

Fylkesmannen har vurdert den samlede belastningen som jervebestanden er og vil bli utsatt for, og mener at vedtaket ikke er i strid med prinsippet i § 10 i naturmangfoldloven. Ut fra ovennevnte vurderer vi at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig, og vi har således lagt liten vekt på føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9. Etter vår vurdering er § 11 ikke relevant her. Vi legger til grunn at den nasjonalt fastsatte fordelingen av antall ynglinger av jerv til de ulike forvaltningsregionene, og rovviltnemndas geografisk differensierte forvaltning av jerv i Oppland, oppfyller de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 3, gir Fylkesmannen i Oppland Lom kommune skadefellingstillatelse på én jerv i perioden 15. juli kl. 13:00 til 22. juli kl. 12:00. Lom kommune er ansvarlig for skadefellingsforsøket.

Følgende vilkår gjelder for fellingstillatelsen:

1. Familiegrupper av jerv som opptrer sammen er unntatt fra skadefellingstillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at en familiegruppe felles skal være iverksatt.
2. Skadefellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ. Innsatsen bør styres mot der tapene sist har skjedd, og der de eventuelt utvikler seg videre.
3. Tillatt område for skadefelling er Lom og Skjåk kommuner, sør for Otta-vassdraget, vest for elva Bøvre, øst for Tundradalen. Fylkesmannen kan endre områdeavgrensningen raskt dersom videre forløp av skader eller skadefellingsforsøk tilsier det.
4. Skadefellingstillatelsen gjelder i tidsrommet 15.07 kl. 13:00 til 22.07 kl. 12:00, i 2014.
5. Dersom det gis skadefellingstillatelser i flere områder samtidig, vil skadefellingstillatelsen inndras umiddelbart dersom kvoten for betinget skadefelling blir fylt.
6. Det skal kun benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstiller kravene til jakt på jerv, jf. Forskrift av 22. mars 2002 om utøvelse av jakt, felling og fangst.
7. Fylkesmannen og Statens naturoppsyn skal uten opphold underrettes om alle tilfeller hvor dyr påskytes, såres eller felles. Dersom dyr blir skadeskutt plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på skadefelling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.
8. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingssted etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.
9. Jerv felt i medhold av denne tillatelsen er Viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet.
10. Skadefellingstillatelsen gis til Lom kommune. Kun personer som er oppnevnt til kommunalt skadefellingslag kan delta i skadefellingsforsøket. Kommunen skal sende en oversikt over deltakerne i skadefellingslaget til Fylkesmannen, dersom dette ikke er gjort tidligere i år. Det forutsettes at kommunen sørger for at alle som deltar i skadefellingslaget er kjent med dette brevets innhold, samt de generelle gjeldende bestemmelsene i rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst.
11. Deltakere i skadefellingslaget skal ved bruk av rifle ha avlagt skyteprøve senest i 2013, og være registrert som lisensjegere.
12. Ansvarlig skadefellingsleder kan, dersom det vurderes som aktuelt, selv ta kontakt med SNO for eventuell bistand. Slik bistand kan bestå av f. eks. kompetanseoppbygging/opplæringstiltak. SNO vil vurdere eventuelle henvendelser bl.a. med bakgrunn i egen kapasitet.

13. Skadefellingsforsøk og skadefelling i henhold til denne tillatelsen kan skje uten hensyn til grunneierretten, jf. Lov om jakt og fangst av vilt § 35.
14. I henhold til rovviltforskriften § 9a skal deltakere i det kommunale skadefellingslaget få godtgjøring for tid som er benyttet til skadefellingsforsøk. Deltakere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere, jf. rovviltforskriften § 15. Fylkesmannen legger til grunn at skadefellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Det settes av en ramme på inntil kr 40 000,-

I tillegg til døgnseten (1 400,- pr døgn) skal kommunen også beregne feriepenger og arbeidsgiveravgift, og dette skal kommunen dekke innenfor den nevnte rammen fra Fylkesmannen. Av kommentarene til forskriften framgår også hvilke forhold som faller utenfor ordningen. Utbetaling skjer på grunnlag av disse vilkårene, samt rapport fra skadefellingsleder om skadefellingsforsøket og den tid som er benyttet. Fylkesmannen yter etter søknad tilskudd til kommunen til dekning av godtgjøring utbetalt etter vilkårene nevnt over.

Kommunen kan søke om dekning for direkte og dokumenterte kostnader ved oppdraget, begrenset oppad til kr 10 000,-. Det er ikke anledning til å benytte bevilgningen til lønnskostnader, dekning av administrative utgifter for kommunen mv. i tilknytning til lokalt organiserte jegere i forbindelse med iverksetting av fellingstillatelser.

Kommunene må sørge for at deltakerne i skadefellingslaget fører timelister og oversikt over kjørte kilometer mv. Kommunene skal sende skadefellingslogg til Fylkesmannen. Skadefellingslogg skal sendes innen tre uker etter at skadefellingsforsøket er avsluttet. Ved behov for midler utover rammen må Fylkesmannen kontaktes.

15. Ansvarlig skadefellingsleder skal rapportere hver tredje dag om skadefellingsforsøket til Fylkesmannen, på telefon 61 26 60 00 eller 977 37 223.

Steinar Fossum
fung. avdelingsdirektør

Erik Sandberg
rådgiver

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi til:

Vågå kommune	Edvard Storms veg 2	2680	Vågå
Lesja kommune	Kommunehuset	2665	Lesja
Skjåk kommune		2690	Skjåk